

Basına ve Kamuoyuna

ŞEHİR HASTANELERİ: YALANLAR/GERÇEKLER

Neoliberal sağlık reformlarının sağlıklı piyasalaştıran ve sermaye için yeni bir kâr maksimizasyon alanı haline getiren yapısı, Türkiye’de son otuz yılda kamu hastanelerini örgütlenme, finansman ve istihdam yapısı açısından derinden etkilemiştir. Bu süreçte kamu hastanelerinin finansman yapısı büyük ölçüde değişmiştir.

Yurttaşlar doğrudan ve dolaylı vergilerle zaten yükü üstlenmişken, kamu hastaneleri bütçe dışı kaynaklardan gelir elde etmeye zorlanmış ve bu zorlanma sonucunda sosyal/özel sigorta primleri, katkı payları/kullanıcı ödentileri ve cepten harcamalar gibi yollarla yurttaşların tedavi edici sağlık hizmetlerinin finansmanına katkı yapması zorunlu hale getirilmiştir.

Sermayenin sağlık alanındaki faaliyet alanının genişletilmesinde, kamu hastanelerinin finansman ve örgüt yapısının değiştirilmesi başat yaklaşım olmaktadır. Bu bağlamda kamu hastanelerinin kamu-özel ortaklığı modelinin “YAP-KİRALA ve İŞLET-DEVRET” yöntemiyle inşa edilmesi ve hizmet sunması “ŞEHİR HASTANESİ” adıyla ülkemizde ön plana çıkarılmaktadır. Aynı işletme modeliyle açılan Osmangazi Köprüsü’nde işletmeci firmaya nasıl ki araba geçiş garantisi verildiyse, Şehir Hastanelerini işleten firmalara da hasta garantisi verilecektir.

Bugüne dek sayıları 10’u bulan şehir hastanelerinin açılmasıyla birlikte, Türk Tabipleri Birliği tarafından daha önce dile getirilen öngörülerin ne kadar doğru olduğu da ortaya çıkmaktadır. Bugün Şehir hastaneleri ile ilgili Sağlık Bakanlığı’nın iddialarını ve gerçekleri bir kez daha toplumla paylaşmayı bir görev olarak görüyoruz.

İDDİA: Şehir hastaneleri ile birlikte Sağlık Bakanlığı’na ait yatak sayısı büyük miktarda artacaktır (Toplam 32 proje ile 42.199 yeni hasta yatağı kapasitesi yaratılacağı açıklanmaktadır).

GERÇEK: Hastanelerin ihale onay kararlarında “yapılacak hastanedeki yatak sayısı kadar mevcut hastanelerden azaltılması veya kapatılması” şartı vardır. Şehir hastaneleri yeni yatırım değil yatak yenileme faaliyetidir. Adana ilinde kamu hastaneleri önceden 3.011 yatak kapasitesi ile hizmet verirken, 1550 yataklı Şehir Hastanesi açıldıktan sonra 3.025 yatak kapasitesi ile hizmet vermeye başlamışlardır.

İDDİA: Şehir hastanelerinin maliyeti yüksek değildir.

GERÇEK: Erzurum’da 1.200 yataklı tam donanımlı devlet hastanesi 30 Milyon TL bedel aşımına karşın 213 Milyon TL’ye yaptırılmıştır. Kayseri Şehir Hastanesi’nin yaklaşık üç yıllık kira bedelidir bu tutar. Sağlık Bakanlığı da maliyetin yükseldiğini kameralar kapalıyken TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu’nda kabul etmiştir.

İDDİA: Şehir hastanelerine verilen herhangi bir garanti yoktur.

GERÇEK: Türkiye’de şehir hastanelerinin ihalelerini alan şirketlere, miktara bağlı hizmetler için hastanelerin %70 doluluk oranında çalıştırılacağı garanti edilmektedir. Bu oran yüksek güvenli adli psikiyatri hastaneleri için %80’dir. Sayıştay raporunda da Sağlık Bakanlığı’nın kanunla verilen yetkisini aşarak şirketlere borç üstlenim taahhüdünde bulunduğu ortaya çıkmıştır.

İDDİA: Şehir Hastaneleri de devlet hastanesidir.

GERÇEK: Şehir hastaneleri finansal kiralama ile yaptırılmaktadır. Hazine arazisinin tapu kaydına düşülen “sürekli nitelikli üst hakkı” şerhi arazinin şirketlerin mülküne dönüşmesine neden olmuştur. Şirkete ait binaya kira ödenmesi başlı başına mülkiyeti ortaya koymaya yetmektedir.

İDDİA: Şehir hastanelerinde yüksek kalitede sağlık hizmeti sunulacaktır.

GERÇEK: Şehir hastanelerinde karşılaşılan sorunlar israf nedeniyle bu hastanelerin verimlilikten uzak olduğunu, coğrafi olarak makul bir yerde olmamaları yüzünden hasta ve yakınlarının erişim sorunu yaşadıklarını, hasta merkezli hizmet sunumunun söz konusu olmadığını ve hastalara yönelik risk ve zararı en aza indirecek biçimde sağlık hizmeti sunumunun aksayabileceğini açık olarak ortaya koymaktadır.

İDDİA: Şehir hastanelerinin hasta ve yakınlarına ek bir maliyeti olmayacaktır.

GERÇEK: Hastaneye normalden uzun sürede ulaşp daha fazla yol masrafı veriyorsanız, hastane içinde istediğiniz yere daha uzun zamanda varabiliyorsanız bunlar da sizin için maliyettir. Otel işletmeciliği zihniyetiyle yönetilecek Şehir Hastanelerinde hastaların, hasta yakınlarının basit, temel ihtiyaçları yok sayılmıştır. Örneğin hasta yakınları için bilindik bir çay ocağı kalmamış, yerlerini fahiş fiyatlarla satış yapan kafeler almıştır.

İDDİA: Şehir hastanelerine ulaşım sorunu yoktur.

GERÇEK: Şehir hastanelerinin açıldığı illerdeki vatandaşlar ulaşım sorunu olduğunu söylüyorsa ulaşım sorunu vardır.

İDDİA: Şehir hastanelerinde çalışanlar memnundur.

GERÇEK: Şehir hastanelerinde ihale edilen hizmetlerde çalışanlar şirketin işçisidir. Şirketlerin kâr odaklı çalışma anlayışı sağlık çalışanlarının işyükünü artıracak, özlük haklarını erozyona uğratacaktır. Sağlık Bakanlığı’nın kiracı konumda olduğu ve kira ödemelerinin de döner sermayeden yapıldığı şehir hastanelerinde, çalışan ücretleri güvence altında olmayacak, iş güvencesi yok sayılacaktır.

İDDİA: Şehir hastanelerinden hastalar ve yakınları memnundur.

GERÇEK: Şehir hastanelerine ulaşmak hastalar için büyük sorun haline gelmiştir. Şehir hastanelerinde hem kapalı alanın hem de hasta sayısının artmış olmasına karşın enfeksiyon hastalıkları uzmanlarının ve hastane enfeksiyon kontrol komitesinde çalışan hemşire sayısının artırılmaması nedeniyle denetimler yeterince yapılamamaktadır. Bu durum hastane enfeksiyon hızlarında ve şehir hastanelerinde ölüm hızında artışa yol açabilir. Şehir hastanelerinde sağlık hizmeti sunulması sırasında hasta güvenliğini tehdit eden birçok sorun da göze çarpmaktadır. Örneğin Bursa Şehir Hastanesi’nde tuvaletlerin yoğun bakımların içine açıldığı raporlanmıştır.

İDDİA: Açılan/açılacak Şehir Hastaneleri vatandaşların sağlık hizmetine erişiminde herhangi bir mağduriyet yaratmayacaktır.

GERÇEK: Kent merkezlerinden onlarca kilometre uzakta açılacak Şehir Hastaneleri için, vatandaşların kolayca eriştikleri, merkezi, köklü kamu hastaneleri kapatılacaktır. Örneğin Ankara’da, aralarında Ankara Numune EAH ve Türkiye Yüksek İhtisas EAH gibi yerleşik kurumların da olduğu 5 hastane kapatılmıştır. Yine İstanbul’da açılması planlanan İkitelli Şehir Hastanesi için Kanuni Sultan Süleyman EAH, Mehmet Akif Ersoy EAH, İstanbul

(Samatya) EAH, İstanbul Tıp Fakültesi Hastanesi'nin kapatılacağı/taşınacağı/kadro aktarılacağı duyumları alınmaktadır.

İDDİA: Şehir hastaneleri ile ilgili herhangi bir uyuşmazlık olması halinde, uyuşmazlık Türkiye'de mahkemelerde karara bağlanacaktır.

GERÇEK: Sağlık Bakanlığı ile şirketler arasında imzalanan sözleşmeler özel hukuk hükümlerine tabi olup çıkacak uyuşmazlıkların da yabancı tahkimde çözülmesi kabul edilmiştir. Sözleşmelerde İngiltere Tahkim Mahkemesinin yetkisinin kabul edildiği ortaya çıkmıştır.

İDDİA: Şehir hastaneleri hakkındaki tüm belgeler kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

GERÇEK: İhale ile ilgili bilgi edinme "ticari sır" gerekçesiyle sınırlıdır. Oysa Devletlerin ticari sırrı olamaz. Sağlık Bakanlığı ve ilgili diğer bakanlıkların milletvekillerinden, basından ve vatandaşlardan bilgi saklayarak yarattıkları borçlar uluslararası yatırım hukukuna göre "gayriahlaki borçlar" olup uzun vadede halkın bu borçları ödememe hakkı da vardır.

İDDİA: Şehir hastanelerinin yer seçimleri uygundur.

GERÇEK: Kayseri Şehir Hastanesi bataklığın üzerine yapıldığı için bahçesinde yılan görülmüştür, Elazığ Şehir Hastanesi kültürel SİT alanı ve şehitlik üzerine yapılmıştır, zemin etüdü yapılmamıştır, altyapısı zayıftır ve lağım taşmıştır, Isparta Şehir Hastanesi şehrin hava kirliliği en yoğun olan yerine yapılmıştır, Bilkent Şehir Hastanesi Ağıl dere yatağına yapılmıştır ve inşaatı sürerken su baskını olmuştur, Bursa Şehir Hastanesi'nin şehir merkezine mesafesi 25 kilometredir.

Değerli Basın Emekçileri,

Bugün genel hatlarıyla dile getirdiğimiz bu iddia ve gerçeklerin arkasında, hem vatandaşları, hem sağlık çalışanlarını mağdur eden, edecek olan, sağlık alanını ticarileştirmeye odaklı bir yönetim zihniyeti vardır.

Türk Tabipleri Birliği ve İstanbul Tabip Odası olarak dile getirdiğimiz bu gerçeklerin takipçisi olmayı, halkın ve sağlık çalışanlarının hak ve çıkarlarını gözetmeyi sürdüreceğimizi bir kez daha kamuoyuna duyuruyoruz.

Saygılarımızla,

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ

İSTANBUL TABİP ODASI